

LAWYER

ΤΙΜΗ: 11,00 €
ISSN: 2732-6152

011

The Business Magazine • Μάιος 2021

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ

Managing Partner,
Politis & Partners

The ePrivacy Saga
_σελ. 18

Digital Services
Act και Ελευθερία
Έκφρασης_σελ. 34

Το νομικό πλαίσιο
των επενδύσεων
στην Ελλάδα_σελ. 52

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

04

Editorial

08

Cover Story:
Ευάγγελος Πολίτης,
Managing Partner, Politis
& Partners

29

In the Spotlight:
Εγκατάσταση συστήματος
βιντεοεπιτήρησης στον
χώρο εργασίας.

Καλλιόπη Παπαντωνίου,
Senior Associate στη
Δικηγορική Εταιρεία
Μπαχάς, Γραμματίδης και
Συνεταίροι

38

In the Spotlight:
TMT & Cybersecurity
Practice από την CPA Law
και την KPMG,

Σοφία Γρηγοριάδου,
Managing Partner,
Παπακωστόπουλος Γρηγοριάδου
και Συνεργάτες Δικηγορική
εταιρεία (CPA Law),
ανεξάρτητο μέλος του νομικού
και φορολογικού δικτύου
της KPMG

Θεοδόσης Τόμπρας,
Συνεταίρος, Παπακωστόπουλος
Γρηγοριάδου και Συνεργάτες
Δικηγορική εταιρεία (CPA
Law), ανεξάρτητο μέλος
του νομικού και φορολογικού
δικτύου της KPMG
Θεόδωρος Στεργίου,
Αναπληρωτής Γενικός
Διευθυντής, Cyber Security
Services, KPMG

58

In the Spotlight:
Το νομικό πλαίσιο των
επενδύσεων στην Ελλάδα:
Μια αργή πορεία ετών
προς την απλοποίηση,

Σπύρος Σαγιάς, Επικεφαλής
Εταίρος, «Σ. Ν. Σαγιάς
και Συνεργάτες»

05

News & Updates

14

Back Cover Story:
Ιζαμπέλλα Μ. Τσίρμπα,
Senior Legal Counsel,
Finance & Capital Markets,
Ομιλος Τσιμέντων TITAN

30

In the Spotlight:
“Age verification” και
η πρόσφατη περίπτωση
του TikTok υπό το πρίσμα
του GDPR

43

In the Spotlight:
Οι πρωτοποριακές
προτάσεις κανονισμών για
τις ψηφιακές υπηρεσίες
και τις ψηφιακές
αγορές: Πώς η Ευρωπαϊκή
Επιτροπή προτείνει να
«τιθασεύσει» τις μεγάλες
ηλεκτρονικές πλατφόρμες
και να προστατεύσει τις
συναλλαγές σε αυτές
Βασίλης Γουλιέλμος,
Associate με την Τζίνα
Γκουντουλιά, Trainee
Lawyer, Karatzas & Partners

52

In the Spotlight:
Το νομικό πλαίσιο των
επενδύσεων στην Ελλάδα:
Μια αργή πορεία ετών
προς την απλοποίηση

62

In the Spotlight:
Ελληνικό: Το χρονικό μιας
επένδυσης.

72

Opinions:
Βασίλειος Δημητρουκάς,
Δικηγόρος Παρ’ Αρείω
Πάγω, LL.M MICS

81

World Report

18

In the Spotlight:
The ePrivacy Saga:
Το χρονικό για την ψήφιση
ενός Κανονισμού

34

In the Spotlight:
Digital Services Act
και ελευθερία έκφρασης:
Καινοτομίες, περιορισμοί
και ερωτηματικά

47

In the Spotlight:
Digital Services Act
και ελευθερία έκφρασης:
Καινοτομίες, περιορισμοί
και ερωτηματικά,
Αθηνά Σκολαρίκου, Εταίρος,
Δικηγορική Εταιρεία Ζέπος
& Γιαννόπουλος

48

In the Spotlight:
Επαναστόχευση και
συμπεριφορική διαφήμιση:
Πώς η προστασία των
προσωπικών δεδομένων την
οδηγεί στο τέλος της

55

In the Spotlight:
Γρηγόριος Μιχαηλόπουλος,
Διευθύνων Εταίρος,
Μιχαηλόπουλος & Συνεργάτες

68

Opinions:
Μαρία Γ. Σινανίδου, Int. IP
LL.M. Certified Mediation
Advocate, Δικηγόρος

76

Lawyer On Tour:
Dr. Thomas J. Farkas, LL.M.
(London) και Dr. Julia
Traumann, Δικηγόροι με
εξειδίκευση στη Διανοητική
Ιδιοκτησία, Eversheds
Sutherland (Γερμανία)

LAWYER

The Business Magazine

www.lawyer magazine.gr

EDITOR IN CHIEF
ATTORNEY AT LAW LL.M
Αλεξάνδρα Βαράλα
avarla@boussias.com

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ / ΣΥΝΤΑΚΤΡΙΑ
Αλεξιάνα Τσότσου

ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣ
Λυδία Βενέρη

ACCOUNT MANAGER
Λήδα Πλατή
lplati@boussias.com

ΥΠΟΔΟΧΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ
Ρούλη Σαμίου
rsamiou@boussias.com

ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Νατάσσα Θεοδοσίου

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ
Θωμάς Αρσένης

IMAGE BANK
Adobe Stock

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ
Ρίτα Κανδάκη

ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ
Λέττα Γκούζη,
Δημήτρης Φαραός,
Θανάσης Μουτζίκος

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Δήμητρα Σπανού

ΕΚΤΥΠΩΣΗ/ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

Pressious Arvanitidis

ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ/ΕΜΠΟΞΗ/ΕΠΙΚΟΛΛΗΣΗ

Presstime

ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

Κωνσταντίνος Χασιάτης,

Αλέξης Σουλιώτης,

Λίνα Γκολομάζου

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ (ΕΤΗΣΙΕΣ)

Εταιρειών: €121

Ιδιωτών: €99

Φοιτητών: €77

Κύπρου-Εξωτερικού: €132

BOUSSIAS

ΕΚΔΟΤΗΣ
Μιχάλης Κ. Μπούσιας

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
Κατερίνα Πολυμερίδου

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΠΩΛΗΣΕΩΝ
Νένα Γιαννακίδου

CREATIVE DIRECTOR
Γιώργος Τριχιιάς

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

BOUSSIAS ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ Ε.Π.Ε.
Κλεισθένους 338,
Τ.Κ. 153 44, Γέρακας
Τ.: 210 661 7777
Website: www.boussias.com

Κωδικός ΕΛΤΑ 210177
ISSN 2732-6152

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΒΙΝΤΕΟΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η λήψη και αποθήκευση εικόνας εργαζόμενου μέσω κλειστού συστήματος βιντεοεπιτήρησης (CCTV), που εγκαταστάθηκε από εργοδότη σε χώρο εργασίας, αποτελεί επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που διέπεται από τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ), τον Ν. 4624/2019, τις υπ' αρ. 115/2001 και 1/2011 Οδηγίες της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) και τις υπ' αρ. 3/2019 Κατευθυντήριες Γραμμές του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων.

ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η νομική βάση για μια τέτοια επεξεργασία δεν είναι η συναίνεση του εργαζόμενου, αλλά το έννομο συμφέρον του εργοδότη για την προστασία της ιδιοκτησίας και των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησής του από εγκληματικές πράξεις ή φθορές ή για την εξασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων ή/και τρίτων (άρθρο 6.1.στ. ΓΚΠΔ). Σε αυτή την περίπτωση, ο εργοδότης, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, απαιτείται να αποδείξει την τεκμηρίωση αυτής της επιλογής του με βάση τις αρχές της αναγκαιότητας και αναλογικότητας.

Υπό το ανωτέρω πρίσμα, η ΑΠΔΠΧ έκρινε με μια σειρά αποφάσεών της με πιο πρόσφατη την υπ' αρ. 12/2021, ότι η εγκατάσταση ενός CCTV σε χώρο εργασίας για λόγους ασφαλείας δεν θα πρέπει να γίνεται με σκοπό την παρακολούθηση και επιτήρηση των εργαζομένων ή για σκοπούς εκπαίδευσής τους, τα δε δεδομένα που συλλέγονται από αυτό δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν ως κριτήρια για την αξιολόγηση της συμπεριφοράς και αποδοτικότητάς τους.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Οι εργαζόμενοι, ύστερα από αιτιολογημένο αίτημα, έχουν δικαίωμα να ζητήσουν κάθε πληροφορία σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων τους ή/και αντίγραφο ή απλή επίδειξη τμήματος βιντεοσκοπικού υλικού, στο οποίο απεικονίζονται (άρθρο 15 ΓΚΠΔ), να εναντιωθούν στην εν λόγω επεξεργασία

(άρθρο 21 ΓΚΠΔ) και να ζητήσουν την διαγραφή των δεδομένων τους ή περιορισμό της επεξεργασίας (άρθρα 17, 18 ΓΚΠΔ).

ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ

Ο εργοδότης οφείλει να:
α) ενημερώνει σε πρώτο επίπεδο με την ανάρτηση ευδιάκριτων και επαρκών πινακίδων ότι ο χώρος βιντεοσκοπείται, ενώ σε δεύτερο επίπεδο να διαθέτει συμπληρωματικές πληροφορίες με άλλον τρόπο (π.χ. έντυπο ή ιστοσελίδα), β) χρησιμοποιεί τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα (π.χ. face mask, συλλογή μόνο δεδομένων εικόνας και όχι ήχου), γ) τηρεί τα δεδομένα για χρονικό διάστημα έως και 15 ημέρες και δ) ικανοποιεί δωρεάν τα ανωτέρω δικαιώματα των εργαζομένων.

Καλλιόπη Παπαντωνίου

Senior Associate
στην Δικηγορική
Εταιρεία Μπαχάς,
Γραματίδης και
Συνεταίροι

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Υπό το πρίσμα των απαιτήσεων του νέου κανονιστικού πλαισίου, η χρήση CCTV στον χώρο εργασίας θα πρέπει να σχεδιάζεται πολύ προσεκτικά και σε συνδυασμό με την εφαρμογή κατάλληλων πολιτικών, διαδικασιών και μέτρων που θα προετοιμάζονται με την συνδρομή εξειδικευμένων συμβούλων, οι οποίοι με την εμπειρία τους θα βοηθήσουν τον εργοδότη, όχι μόνο να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις του ανωτέρω κανονιστικού πλαισίου, αλλά και να αποφύγει

την επιβολή τυχόν υψηλών διοικητικών προστίμων που προβλέπει ο ΓΚΠΔ., που μπορεί να ανέλθουν μέχρι και στο 4% του ετήσιου κύκλου εργασιών ή 20.000.000,00 ευρώ (όποιο είναι υψηλότερο).

➤ Πώς κρίνετε την αλληλεπίδραση της πρότασης Κανονισμού ePrivacy με τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ);

Παρά το γεγονός ότι εντοπίζεται μια αλληλοεπικάλυψη μεταξύ του πεδίου εφαρμογής των δύο νομοθετημάτων, αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι προκύπτει και σύγκρουση κανόνων δικαίου. Άλλωστε, δεν θα πρέπει να παραβλεφθεί το γεγονός ότι και τα δύο νομοθετικά κείμενα έχουν ως νομοθετικό έρεισμα τον Ευρωπαϊκό Χάρτη για τα Δικαιώματα του ανθρώπου. Η παράγραφος 3 του άρθρου 1 της πρότασης Κανονισμού ePrivacy (“πρόταση Κανονισμού ePR”) ορίζει ρητά ότι οι προβλέψεις του Κανονισμού ePrivacy εξειδικεύουν και συμπληρώνουν τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Δεδομένων (“ΓΚΠΔ”). Ωστόσο, ο κύριος προβληματισμός που αποτέλεσε και την βασική αιτία για την καθυστέρηση της έκδοσης του Κανονισμού ePrivacy είναι, για το εάν η αλληλεπίδραση μεταξύ των δύο ως άνω νομοθετικών κειμένων είναι αποκλειστική ή σωρευτική. Όμως, από μια πρώτη ανάγνωση της πρότασης ePR, φαίνεται ξεκάθαρα πως τα δύο ως άνω νομοθετήματα, είτε αλληλοσυμπληρώνονται, είτε η πρόταση ePR ως “lex specialis” του ΓΚΠΔ, εξειδικεύει αυτόν και πιθανώς σε ορισμένα σημεία υπερισχύει αυτού. Ενδεικτικά, μπορούν να αναφερθούν τα άρθρα 5, 8 και 10 τα οποία φαίνεται, να συμπληρώνουν τον ΓΚΠΔ καθώς επίσης και τα άρθρα 6 και 7 τα οποία φαίνεται να τον εξειδικεύουν. Για παράδειγμα, το άρθρο 5 της πρότασης του ePR προστατεύει τα «δεδομένα ηλεκτρονικών επικοινωνιών» μη χαρακτηριζόμενα ως προσωπικά δεδομένα και ως εκ τούτου ενεργοποιεί την προστασία του ΓΚΠΔ. Ένα άλλο παράδειγμα αποτελεί το άρθρο 7 σύμφωνα με το οποίο η καταγραφή ή η αποθήκευση δεδομένων των τελικών χρηστών ορίζεται πως γίνεται σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ και ως εκ τούτου το άρθρο αυτό φαίνεται πως εξειδικεύει τον ΓΚΠΔ. Συνεπώς, η απάντηση στον προαναφερόμενο προβληματισμό είναι ότι η αλληλεπίδραση μεταξύ των δύο νομοθετημάτων είναι τόσο σωρευτική όσο και αποκλειστική.

**Καλλιόπη
Παναγιωτίου**

Senior Associate
στην Δικηγορική
Εταιρεία Μπαχάς,
Γραματίδης και
Συνεταίροι

➤ Πώς αξιολογείτε τον μηχανισμό συγκατάθεσης για τα cookies, όπως αυτός προτείνεται στο σχέδιο του Κανονισμού ePrivacy;

Σε σχέση με την παροχή συγκατάθεσης για την χρήση cookies και την ανάκληση αυτής, η πρόταση ePR αναφέρεται στις σχετικές διατάξεις του ΓΚΠΔ, ήτοι ότι η συγκατάθεση του χρήστη θα πρέπει να λαμβάνεται συστηματικά με τεχνικά βιώσιμο, εύκολο και δεσμευτικό τρόπο πριν από την επεξεργασία δεδομένων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή πριν από τη χρήση ικανοτήτων αποθήκευσης ή επεξεργασίας του τερματικού εξοπλισμού του χρήστη, για συγκεκριμένο σκοπό και με προηγούμενη ενημέρωση του. Με τον ίδιο δε, εύκολο τρόπο θα πρέπει να γίνεται και η ανάκληση αυτής.

Μάλιστα, σύμφωνα με την πρόσφατη πρόταση της 10ης Φεβρουαρίου 2021 των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης επί της διαπραγματευτικής εντολής για την πρόταση Κανονισμού ePR, ο τελικός χρήστης θα πρέπει να έχει πραγματική επιλογή όσον αφορά την αποδοχή cookies ή παρόμοιων αναγνωριστικών κωδικών. Η εξάρτηση της πρόσβασης σε δικτυακό τόπο από τη συγκατάθεση για τη χρήση cookies για πρόσθετους σκοπούς ως εναλλακτική λύση αντί της επί πληρωμή πρόσβασης θα επιτρέπεται εάν ο χρήστης είναι σε θέση να επιλέξει μεταξύ της εν λόγω προσφοράς και ισοδύναμης προσφοράς του ίδιου παρόχου που δεν συνεπάγεται συγκατάθεση για τα cookies. Επιπλέον, η ως άνω πρόταση προβλέπει ότι προκειμένου να αποφεύγεται η επαναλαμβανόμενη συγκατάθεση για τα cookies, ο τελικός χρήστης θα μπορεί να δίνει την συγκατάθεσή του για τη χρήση ορισμένων ειδών cookies, καταχωρώντας έναν ή περισσότερους παρόχους σε κατάλογο εγκεκριμένων παρόχων στις ρυθμίσεις του φυλλομετρητή (browser). Το συμπέρασμα που μπορεί ασφαλώς να εξαχθεί είναι ότι οι μηχανισμοί για τη λήψη συγκατάθεσης για την χρήση cookies, αφενός έχουν απλοποιηθεί και έχουν καταστεί ιδιαίτερα φιλικόι προς τον χρήστη, αφετέρου η παροχή της συγκατάθεσης έχει αναχθεί σε ζωτικής σημασίας προϋπόθεση προκειμένου να μπορεί να γίνεται λόγος για πραγματική προστασία των προσωπικών δεδομένων των χρηστών στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες.